

De opening van de Nationale Synode te Dordrecht op 13 november 1618
Pouwels (II) Weyts

- 1 De voorzitter bericht
- 2 Ode aan de Synode
- 3 Werk, bid en bewonder
- 4 Extra aandacht voor...
- 5 VDM berichten
- 7 Activiteiten VDM
- 7 Inschrijven VDM activiteiten
- 8 Exposities & activiteiten Dordrechts Museum

In november van dit jaar is het weer feest in de stad. Vorig jaar vierden we ons 175 jarig bestaan en nu doet de hele stad mee om stil te staan bij het feit dat 400 jaar geleden de stad overspoeld werd met gasten. In 1618 kwamen predikanten, professoren en politici vanuit heel Europa voor een grote conferentie naar ons mooie Dordt. Dordrecht was toen voor een aantal maanden het middelpunt van Europa. Het is moeilijk voor te stellen hoe het er toen echt aan toe ging. We weten wel dat de synode grote invloed heeft gehad op onze geschiedenis, onze taal en onze gezamenlijke normen en waarden. Zou je het qua impact kunnen vergelijken met de klimaatconferenties waar we in dit decennium mee te maken hebben? Of dergelijke bijeenkomsten zullen leiden tot een scharnier in de tijd kun je alleen maar achteraf vaststellen. Van-

daag de dag hoor je politici vaak roepen dat we nu in roerige tijden leven waarin we belangrijke keuzes moeten maken. Vonden mensen dat in de 17de eeuw ook? Ze voelden in ieder geval de urgentie om een grote conferentie te organiseren waar men uitgebreid met elkaar in gesprek ging. Maar wie waren die mensen in de gouden eeuw?

Op de tentoonstelling *Werk, bid en bewonder* die vanaf november in ons museum te zien is, wordt het verhaal van de calvinisten van de Gouden Eeuw verteld. Door middel van unieke en bijzondere kunstwerken en historische objecten, veelal uit particuliere collecties.

Het zal ons helpen om ons vier eeuwen terug in de tijd te verplaatsen en misschien wel verbanden te leggen met onze huidige 'roerige' tijd.

Jasper Meijer

In 2018 is het 400 jaar geleden dat Dordrecht voor 180 dagen het centrum van Europa was. Meer dan 100 predikanten, professoren en politici kwamen in Dordrecht bijeen tijdens de Synode van Dordt. Exact 400 jaar later staan we stil bij deze gebeurtenis.

Dordrecht viert 400 jaar Dordtse Synode met een breed publieksprogramma onder de titel *Ode aan de Synode*, met als basis de drie hoofdthema's taal, identiteit en gastvrijheid. Met *Ode aan de Synode* wil de stad laten zien wat de achtergrond en geschiedkundige waarde van de bijeenkomst was en wat de invloed ervan is op de Nederlandse samenleving in heden en verleden.

Dordtse cultuur- en publieke organisaties hebben met veel betrokkenheid mogelijkheden ontwikkeld om hier vorm aan te geven en nodigen de leden van VDM uit te participeren.

Wanneer vindt het plaats?

Ode aan de Synode vindt plaats van 10 november 2018 tot en met 29 mei 2019, de historische periode van ruim een half jaar. Verspreid over deze periode kunt u een keuze maken waaraan deel te nemen.

Wie willen we bereiken?

Iedereen die belangstelling heeft voor de Dordtse Synode en haar impact op de huidige samenleving. Het aanbod van evenementen heeft (inter)nationale ambitie met de focus op de regio. Internationaal gezien gaat het om de doelgroep met een Calvinistische achtergrond.

Waar?

De evenementen zullen voornamelijk plaatsvinden in de Dordtse binnenstad waar de drie locaties van Dordrechts Museum zijn, de Grote Kerk en de route waarlangs de deelnemers aan de Synode toen liepen. Er is een uitloop naar de culturele clusters rondom Schouwburg Kunstmin en het Energiehuis. Een klein deel van de evenementen vindt buiten dit gebied plaats.

Wat zou voor u dit najaar interessant kunnen zijn?

Natuurlijk de tentoonstelling *Werk, bid en bewonder* in het Dordrechts Museum.

Centraal staat de vraag: "hoe heeft het calvinisme invloed gehad op onze cultuur, identiteit en imago tot op de dag van vandaag?" Het belooft een unieke tentoonstelling te worden met historische topstukken en o.a. hedendaagse 'video portretten'.

Samenhangend is de tentoonstelling *Te Kunst en te Keur, 400 jaar Statenbijbels* in het Hof van Nederland te zien, met in

de titel een knipoog naar de Dordtse statenbijbedrukkers familie Keur.

Op het plein voor Het Hof van Nederland staat een robotarm die in de looptijd van het programma Ode aan de Synode de hele Statenbijbel uitschrijft.

Naast de opening op 10 november van bovengenoemde tentoonstellingen komen bijvoorbeeld de wandelaars aan die te voet (net als in 1618) vanuit Bazel, Kopenhagen, Londen en Edinburgh naar Dordrecht komen. Vanaf 10 november kunt u met uw vrienden en bekenden zelfstandig de wandeling *Synode 5D, een tijdreis naar 1618/1619* gaan lopen. Natuurlijk is er 180 dagen de keus om met een gids of aan de hand van een wandelboekje de 10 Synode hoogpunten te ervaren. In het boekje staan ook de horeca voorzieningen die een Synode menu, daghap of drankje serveren, evenals de winkels waar u Synode gerelateerde producten kunt kopen (denk aan bier, zaden, likeur of bonbons).

De Grote Kerk 11 november is er een bijzondere kerkdienst waar een deel van de geschiedenis herschreven gaat worden.

Energiehuis 14, 15 en 16 november vindt de internationale Synode van Dordrecht plaats.

Pictura 18 november opent de tentoonstelling 'Ode aan Dordtse inwoners in beeld en taal'. In de *Grote Portretten galerij* worden 100 doorsnee Dordtenaren geportretteerd. Als u komt kijken treft u daaronder zeker ook een aantal VDM leden aan.

De Grote Kerk 24 november opent de tentoonstelling van **Henk Helmantel** (1945). Helmantel is een ware meester van de fijnschilderkunst en wordt gezien als één van de belangrijkste representanten binnen de stroming van het hedendaags realisme.

Vanaf komende week zijn er al diverse momenten waarin we stilstaan bij 400 jaar Dordtse Synode.

Enkele voorbeelden:

Theun Okkerse, bij ons allen bekend door de vormgeving van de kwartaalberichten, heeft de wedstrijd voor Dordtse kunstenaars om een **Synodepenning** te ontwerpen gewonnen. In het winterbericht leest u over het ontwerp en de wijze van verwerken.

Van 26 oktober tot en met 24 november exposeren ongeveer 50 kunstenaars uit het hele land in de **Wilhelminakerk**. Het thema van de expositie is: **Van Letter tot Leven**. Tijdens de internationale synode van Dordrecht in 1618 viel het besluit om de

Werk, bid en bewonder

een nieuwe kijk op kunst & calvinisme

II november 2018 t/m 26 mei 2019

Bijbel te vertalen uit de grondtekst naar het Nederlands van toen. Dat maakte de Bijbel verstaanbaar. De expositie sluit aan bij de herdenking van 400 jaar Dordtse Synode.

Wilt u meer weten: Op de website www.synode400.nl staat uitgebreide informatie en leest u gedurende de 180 dagen alles over de activiteiten waar u aan mee kunt doen.

Let op de muzikale bijdragen waaraan meerdere VDM leden een bijdrage leveren, de Jacob Cats wijsheden, de Internationale kunstenaars die in beraad gaan, de Kindersynode plus de contacten met Amerikaanse onderwijsinstellingen.

Mijn advies: lees als u geïnteresseerd bent alle berichten in dag- en weekbladen. U herkent ze aan ons Synode logo. In het volgende bericht vertel ik u over de activiteiten voor de winter. Vergeet echter niet: U als lid van VDM bent, met vrienden en familie, overal van harte welkom.

Geesken Bloemendal – ter Horst

Kunst en calvinisme. Het lijken onverenigbare grootheden. Kunst wordt geassocieerd met rijkdom en luxe. Calvinisme met geassocieerd met sober, streng en spaarzaam. Maar niets is minder waar.

De Nederlandse elite bestond in de zeventiende eeuw – de beroemde Gouden Eeuw – voornamelijk uit calvinisten. Calvinisten bekleedden hoge maatschappelijke posities, bestuurden het land en verdienden veel geld met de overzeese handel. Hun rijkdom en maatschappelijke status etaleerden ze met grote huizen, chique interieurs én fraaie kunst. Het beeld dat kunst en calvinisme niet samengaan, klopt niet. Het is een idee dat we hebben overgehouden aan de negentiende eeuw.

Kunst sierde de woonhuizen van calvinisten net zo goed als die van katholieken en doopsgezinden. Calvinisten legden wel andere accenten. Ze bezaten meer dan gemiddeld afbeeldingen van oudtestamentische thema's en hadden een voorliefde voor portretten. En naakt en kleurige kleding? In tegenstelling tot wat we vaak denken, waren die wel degelijk toegestaan.

In deze tentoonstelling worden clichés over kunst en calvinisme ontrafeld en worden mythes ontkracht. Wat was de werkelijke relatie van calvinisten tot kunst? Hoe is ons huidige beeld van calvinisten ontstaan? Is het tijd voor een nieuwe kijk op kunst en calvinisme?

Extra aandacht voor

De Kus

Cor van Gulik

Een stralende zomer vol lome momenten. Genieten van buiten zijn, van zon en muziek en mensen. En juist dan, net zo traag, het museum binnenwandelen, waar het koeler is dan buiten en waar zo veel te zien is. Waar zal ik deze keer extra aandacht voor vragen? De Meest eigentijds Schilderijen Tentoonstelling is verrassend, uitdagend voor de kijker, en heel gevarieerd. Ik wil er regelmatig doorheen lopen en zal er steeds weer nieuwe dingen ontdekken. Oog in oog, met portretten uit de eigen collectie van het museum, ook al zo mooi. Hoe kijken we eigenlijk naar elkaar? Wat zien we? De Rietgorscollectie stond in het vorige kwartaalbericht al in het zonnetje en blijft een aanrader. Ik weet het nog niet, loop door en beland bij Omzien, de jubileumtentoonstelling

ter gelegenheid van het 40-jarig bestaan van de Nederlandse kring van beeldhouwers, sector Dordrecht.

Het eerste werk waar mijn oog op valt roept meteen een lach op: twee strijkijzers, een van Tefal, de ander van de Hema, op een ijzeren constructie, er tussenin de silhouetten van twee gezichten. De kus, van Cor van Gulik. Er zijn veel kussen vereeuwigd door kunstenaars, de eerste die me te binnen schiet is het schilderij van Klimt. Dat is een verheven, kleurrijke, gesublimeerde kus met een grote K, een kus uit een roman of een film, uiting van een grootse liefde. Deze kus uit onze eigen omgeving is er een van 'doe maar gewoon, dan doe je al gek genoeg'. Hema en Tefal, uit verschillende sociale lagen afkomstig, hebben elkaar gevonden. Ze zijn al heel lang

samen, zien er een beetje oud uit. Hun stekkers hangen er los bij, niet meer aangesloten op het elektriciteitsnet. Toch vinden ze elkaar in deze kus, toegewijd aan elkaar op hun ijzeren sokkel, de lach van een bezoeker deert hen niet. Terecht!

Ik ben blij dat Cor van Gulik ooit, toen de Scheffer nog Schefferbeurs heette, die beurs gewonnen heeft en daarmee dank zij VDM een jaar heeft kunnen studeren aan het prestigieuze Nationaal Hoger Instituut voor Schone Kunsten in Antwerpen. Hij is een productief kunstenaar gebleken, die graag met humor werkt. De Schapenkoppen, die tegenwoordig aan de Laan der Verenigde Naties staan, bij de oprit van de A16, zijn ook van zijn hand.

Marijke van Vliet

Bericht van de secretaris

Nieuwe leden

Sinds het verschijnen van het Zomerbericht heeft VDM weer nieuwe leden mogen begroeten. Het zijn:

Mw Y. (Yvonne) Boudewijn

Mw A. (Alice) Oversier-Kennedy

Mw A.H. (Agnes) van Beuzekom-

Koorevaar

Mw A. (Annette) de Vries

Mw M.A.H. (Madelon) Janssen-

Middelkoop

Mw C. (Cora) Jongenotter-Timmers

Mw M.S. (Martha) Bedaux – Rodriguez

Dhr E. (Ewout) Reynvaan

Dhr G.J. Reitsma

Mw M.C.E. (Miriam) Nusteling

Allemaal nogmaals hartelijk welkom en een fijne tijd!

Loes Arlman-Rosier

Neem je burens eens mee naar het Dordrechts museum!

Zaterdag 22 september is het weer nationale burendag

In veel wijken binnen Dordrecht worden per straat of per buurt activiteiten voor buurtbewoners georganiseerd. En wat is er nu leuker om met een drankje in de hand je burens uit te nodigen voor een gratis rondleiding in het Dordrechts Museum en een kennismaking met VDM?

Hoe werkt de VDM-burenactie?

Neem uw burens als introduc e mee naar het Dordrechts museum op  en van onderstaande dagen. Entree is dan voor de burens gratis. U wordt in de wijnbar van A&D ontvangen met een drankje. Hierbij willen wij uw burens graag attenderen op het lidmaatschap van VDM en alle voordelen die dit met zich meebrengt, zoals de kwartaalberichten en uitnodigingen voor nieuwe exposities. Daarna zal een deskundige rondleider u en uw gasten langs de topstukken van de collectie leiden. De rondleiding en het drankje worden aangeboden door VDM.

U kunt zich inschrijven voor de volgende data:

**zaterdag 20 oktober en
zaterdag 24 november**

Inloop met koffie: 11.00-11.30 (wijnbar A&D)

Welkom door de voorzitter Jasper Meijer: 11.30 u

Rondleidingen: 12.00 - 13.00 u

Aanmelden kan uitsluitend via publicrelations@verenigingdordrechtmuseum.nl – max. 4 burens per VDM lid – tot uiterlijk 14 oktober, resp. 18 november o.v.v. uw naam, lid nr. en aantal introducees.

Per groep gaan we uit van 12 tot 15 deelnemers. Wees er tijdig bij, want er is beperkte ruimte!

Ada van de Vijver in gesprek met 2015 Schefferwinnaar Joost Krijnen bij zijn installatie in Dordrechts Museum.

Ada van de Vijver was lid de Schefferjury. Zij overleed eind juli dit jaar. Sinds 2013 was ze jurylid voor Schefferprijs -aankoop van de vereniging. Ada heeft – veelal achter de schermen – veel voor VDM gedaan. Als bijzonder deskundige tentoonstelling-rondleider bood ze de bezoekers een boeiende kijk op de getoonde kunst.

VDM & Nederlandse Federatie Vrienden van Musea (NFVM)

VDM heeft de NFVM uitgenodigd om de jaarlijkse themabijeenkomst te houden in het Dordrechts museum. Het thema van 2018 zal zijn 'identiteit'.

Cultuurnacht 13 oktober

Je kunt de burens natuurlijk ook op een ander moment uitnodigen. Dit jaar vindt de tweede Dordtse Cultuurnacht plaats (20.00-24.00). Culturele instellingen openen gratis hun deuren voor u! Het wordt een sfeervolle avond in het museum met allerlei activiteiten. Voor actuele informatie: www.dordrechtmuseum.nl

Save the date 22 november

Alle VDM leden zullen een uitnodiging ontvangen van het Dordrechts Museum voor een exclusieve bezichtiging van de tentoonstelling *Werk, Bid en Bewonder*. Na afloop biedt het museum u een drankje aan.

Aankoop vanuit het Schefferfonds 2018

In overleg met directeur Peter Schoon heeft het bestuur besloten een aankoop te doen in overleg met de nieuwe conservator moderne en hedendaagse kunst Judith Spijksma.

De jury voor de tweejaarlijkse Schefferaankoop bestaat uit de conservator moderne en hedendaagse kunst van het DM en Ton Kraayeveld (stadskunstenaar).

Cadeaubon VDM

Bent u op zoek naar een cadeau voor iemand die alles al heeft? Nieuwe burens? Jubileum?

Op de homepage van www.verenigingdordrechtmuseum.nl vindt u een nieuw item 'cadeaubon': u vult de gegevens van gever en ontvanger in en uw persoonlijk bericht.

U ontvangt snel de ingevulde cadeaubon via uw e-mail. Het VDM pasje en het welkomstgeschenk worden direct naar de ontvanger gestuurd na uw betaling.

Klazina Christina Boxman-Winkler door Jan Veth

**Oog in oog ofwel
'het verhaal achter het portret'**
Donderdag 18 oktober 15.00

Lezing in de Schoumanzaal
Deelname € 6,50

De tentoonstelling met portretten uit de eigen collectie is al enige tijd te zien in ons museum.

U bent vast al geweest maar het is misschien een goed idee om gewapend met extra achtergrond- informatie de tentoonstelling nog eens te bezoeken.

Wij leven in een tijd van selfies, digitale portretjes, maar hoe was het nu daarvoor? De functie van het portret is hetzelfde gebleven, we laten ons zien en leggen onze beeltenis vast. Op welke manier? Met de selfie maken wij dat zelf uit, met een geschilderd portret ook enigszins, maar hier komt toch de visie van de kunstenaar ook om de hoek kijken. Hij bepaalt hoe men gezien wordt, of zoals bij het zelfportret, hoe hij zelf gezien wil worden.

Welke functies heeft het portret nog meer? Wie lieten zich in het verleden portretteren en op welke manier?

Degene die hier heel veel, zo niet alles van weet, geeft op 18 oktober een lezing over dit onderwerp.

Mevrouw Imelda van der Linden, verbonden aan het museum in Gouda en expert op het gebied van portretkunst, zal ons uitvoerig inlichten over dit onderwerp. Hierna kijkt u wellicht met andere ogen naar portretten in het algemeen, zelfs naar uw selfies, maar ook naar de portretten die onze museumzalen sieren.

De lezing begint om 15.00 uur, na afloop kunnen wij gewapend met de zojuist opgedane kennis nog eens door die zalen dwalen, maar onder het genot van een drankje gezellig napraten over de opgedane kennis kan natuurlijk ook. Of beide. We zien u graag op 18 oktober in de Schoumanzaal!

Feestmaaltijd- Pieter Breugel de Oude, detail

**Synode diner, vroom en vrolijk,
met entertainment**
Dinsdag 13 november 18.30

De Raedtskelder,
Stadhuisplein 1, Dordrecht
Deelname € 50,-
Deelnemers maximaal 60

Eet u gezellig mee aan de lange tafels in de eeuwenoude Raedtskelder onder ons mooie Stadhuis? In het kader van de Synode herdenking serveren wij u gerechten met een Synode tintje, niet helemaal zoals destijds, maar wel enigszins. Bij kaarslicht is het onder de mooie gewelven van wat ooit de 'diefput' was, goed toeven en waar kun je de Synode beter gedenken dan in deze uit de veertiende eeuw stammende ruimte.

Wij planden voor u een diner doorkruid met een vrolijke mengeling van ernst, humor, heerlijke gerechten en een goed glas wijn of bier. Dit te midden van het onderhoudende gezelschap van de leden van onze Vereniging, kan het beter?

De Synode was niet alleen ernst en zwaarwichtigheid, er werd goed gegeten en stevig gedronken – de Rijnsche wijn vloeide rijkelijk – en vertier was er zeker. Wij haken daar dan ook graag op in en vonden een entertainer die ons tussen de gangen door een vrolijk en vroom kijkje zal geven in het wel en wee van de Synode. Weet u het nog? Van de Rekkelijken en de Preciezen? Uit heel Europa kwamen de geleerden om te bepalen wat er nu feitelijk bedoeld werd, in de Heilige Schrift. Daar kwam men niet zomaar uit, maandenlang werd er gediscussieerd over iedere letter en komma. De Staat was gastheer, maar Maurits van Nassau kwam zelf niet, hij liet zich vertegenwoordigen.

Wij zijn er wel, schuift u mee aan? De kosten zijn, inclusief alle vrolijkheid, het heerlijke menu en de drankjes, € 50.- pp.

Inschrijven VDM- Activiteiten

Donderdag 18 oktober 15.00
**Oog in oog ofwel 'het verhaal
achter het portret'**

Lezing in de Schoumanzaal. Deelname € 6,50* Aanmelden via de website onder vermelding van uw lidnummer en 'lezing oktober Schoumanzaal'

Dinsdag 13 november 18.30
**Synode diner, vroom en vrolijk,
met entertainment**

De Raedtskelder, Stadhuisplein 1, Dordrecht
Deelname € 50,- * Deelnemers maximaal 60. Aanmelden via de website onder vermelding van uw lidnummer en 'Synode diner'.

***) Uw aanmelding wordt definitief als u uw bijdrage hebt overgemaakt**

op bankrekeningnummer NL16INGB0003395896. Vermelding: naam van de activiteit en uw lidnummer. Op de VDM pas staat uw lidnummer en of het om een enkele dan wel een duopas is.

Exposities 2018

www.dordrechtmuseum.nl

Collectie De Rietgors

t/m 21 oktober 2018

Bijzondere verzameling moderne kunst met o.a. Sluijters, Toorop & Cobra

De Meest Eigentijdse Schilderijen Tentoonstelling

t/m 7 oktober 2018

Dordrechts Museum beschouwt hedendaagse schilderkunst

Omzien

t/m 11 november 2018

Uit Nederlandse Kring van Beeldhouwers

Werk, Bid en Bewonder

11 november 2018 t/m 26 mei 2019

Nieuwe kijk op kunst & calvinisme

Oog in oog

t/m 18 november 2018

Portretten uit eigen collectie

Otto Dicke

9 december 2018 t/m 26 mei 2019

Overzichtstentoonstelling

Ton Kraayeveld

9 december 2018 t/m 7 juli 2019

Stadskunstenaar

Activiteiten DM

september t/m november 2018

Open monumentendag 8/9 september

Dordrechts Museum, Huis Van Gijn en Het Hof van Nederland: gratis toegankelijk

Dordrechts museum

Themarondleiding 'oog in oog'

16 september

Workshop: Studio Verf!

7 oktober

Themarondleiding de meest eigentijdse schilderijen tentoonstelling

14, 20, 25 september, 7 oktober

Evenement: de tweede Dordtse Cultuurnacht

13 oktober

Workshop face to face:

23 oktober

Huis Van Gijn

Evenement: Open Huis van Gijn

30 september

Workshop: Herfstfeest

24 oktober

Het Hof van Nederland

Evenement: filmvoorstelling

29 september

Evenement: griezelen in Het Hof

25 oktober

Evenement: avond van de geschiedenis:

27 oktober

Regionaal Archief

Workshop: zoeken in het archief:

4 september

Evenement: Open Stadsdepot

15 september

Workshop: Archief-wijzer:

Papierrestauratie -en conservering

6 oktober 2018

Evenement: avond van de geschiedenis:

27 oktober

www.verenigingdordrechtmuseum.nl

Met dank aan:

Bahlmann

multicopy the communication company

R&B BOON

